

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmien päivitys, kevät 2021

12.5.2021

Neuvotteleva virkamies

Antti Väisänen

VM/KAO

Sote-uudistus

Esityksen rakenne

- Sote-palveluiden ja pelastustoimen rahoituksen määräytyminen koko maan tasolla
- Rahoituksen vuosittaisen tarkistuksen mekanismi
- Hyvinvointialueiden laskennallinen rahoitusmalli
- Siirtymäkausi
- Rahoituslaskelmat ja niiden tulkinnat

Rahoituksen määräytyminen kokonaisu- maan tasolla ja rahoituksen tarkistaminen

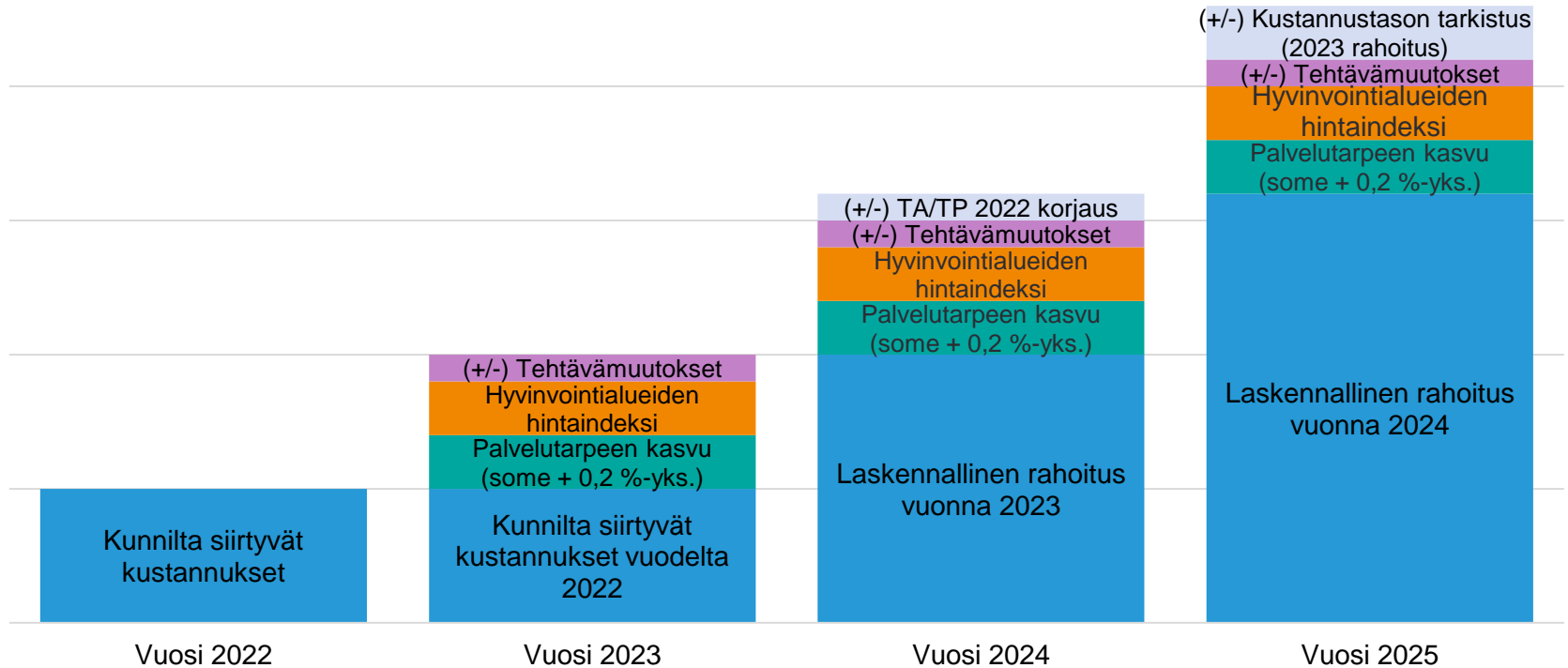
Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu valtion rahoitukseen

- Ensi vaiheessa hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta
 - Hallituksen asettama parlamentaarinen maakuntaverokomitea on saanut mietintönsä valmiiksi.
- Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu yleiskatteelliseen laskennalliseen valtion rahoitukseen sekä maksu- ja myyntituloihin.
- Hyvinvointialueiden valtion rahoituksen koko maan taso vuonna 2023 perustuu kunnista siirtyvien sote-palveluiden ja pelastustoimen vuoden 2022 yhteenlaskettuihin kustannuksiin.

Rahoituksen tason määräytyminen koko maan tasolla ja rahoituksen tarkistaminen

Rahoituksen tason tarkistus *jälkikäteen* ja lisärahoituksen mahdollisuus

- Hyvinvointialueiden rahoituksen taso tarkistetaan jälkikäteen koko maan tasolla vastaamaan toteutuneita kustannuksia
- Tarkistus takaa sen, että laskennalliset kustannukset eivät erkane todellisista kustannuksista.
- Yksittäisellä hyvinvointialueella on oikeus ***lisärahoitukseen***, jos rahoituksen taso ei muutoin turvaa sote-palvelujen sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta. Lisärahoitukselle voidaan asettaa ehtoja.
- Lisärahoitus ei suoraan vaikuta koko maan rahoituksen tasoon seuraavana vuonna, mutta se nostaa osaltaan jälkikäteen tehtävässä kustannusten tarkistuksessa huomioon otettavia hyvinvointialueiden toteutuneita kustannuksia.

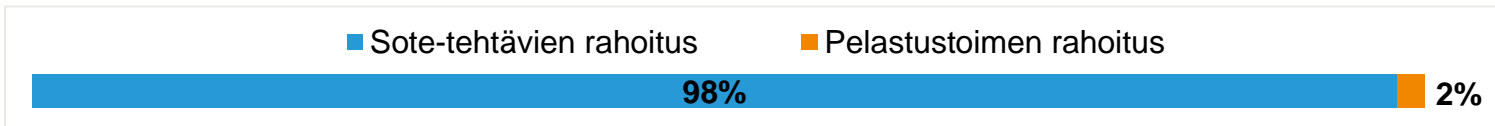
Hyvinvointialueiden valtion rahoitus on laskennallista ja yleiskatteista

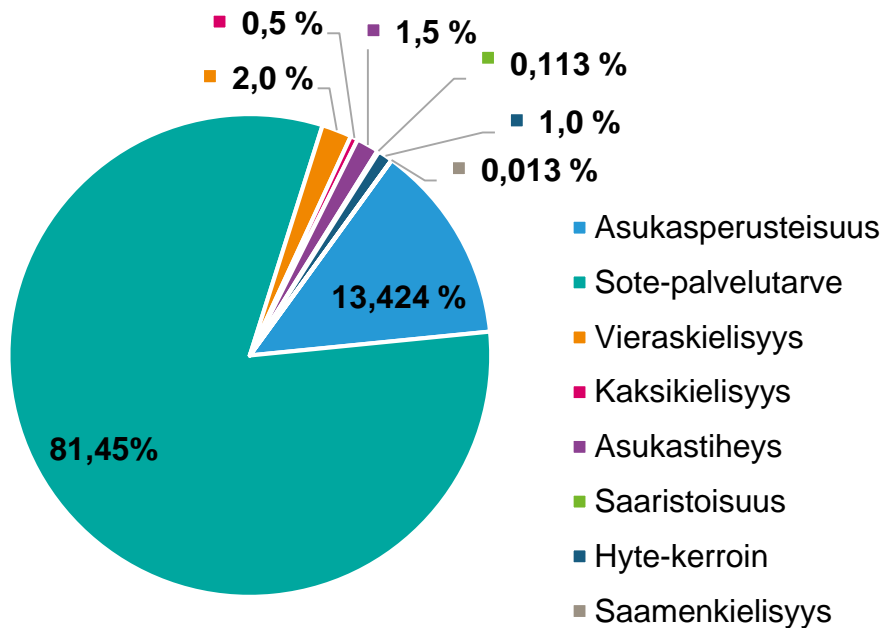
Yleistä

- Laskennallinen rahoitusmalli koostuu **sote-tehtävien** ja **pelastustoimen tehtävien** rahoitusmalleista.
- Laskennallisuus kannustaa tehokkuuteen, ja yleiskatteisuus turvaa hyvinvointialueen itsehallinnon rahoituksen kohdentamisessa.
- Laskennallisen rahoituksen määräytymistekijöiden painot kiinnitetään ensimmäiseksi vuodeksi, minkä jälkeen niitä muutetaan tehtävämuutosten ja määräytymistekijöiden muutosten perusteella.
- Vuoden 2022 tasossa arvioituna yhteensä 20,6 miljardia euroa

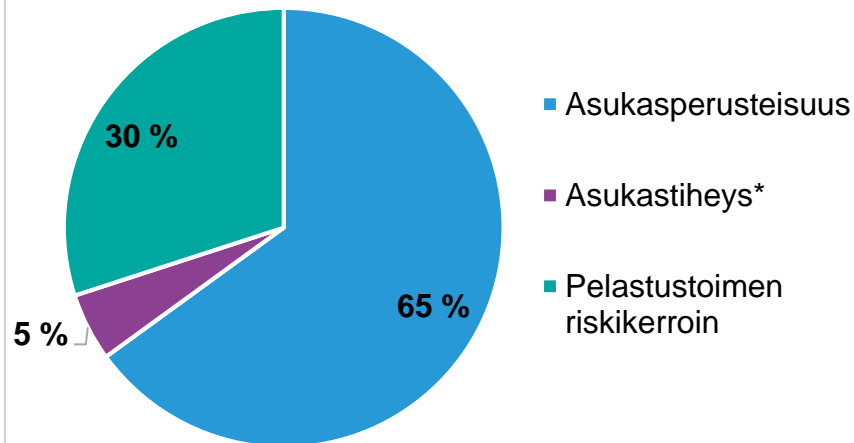
Hyvinvointialueiden laskennallinen rahoitusmalli

Sote-rahoituksen määräytymistekijät

Pelastustoimen rahoituksen määräytymistekijät

*Pelastustoimen asukastiheyden määrittelyssä käytetään hyvinvointialueen kokonaispinta-alaa.

Siirtymäkauden rahoitus

- Uudistuksen voimaantulovuotena siirrytään suoraan täysimääräiseen laskennalliseen rahoitusmalliin, jolloin tarvetekijöiden muutos otetaan heti huomioon täysimääräisesti.
- Siirtymätasasta tarkastellaan koko yleiskatteellisen laskennallisen rahoituksen osalta.
- Vuosittainen rahoituksen muutos nykytilanteeseen verrattuna siirtymäkaudella on enintään:
 - 1. vuosi: 0 euroa/as
 - 2. vuosi: +/- 10 euroa/as
 - 3. vuosi: +/- 30 euroa/as
 - 4. vuosi: +/- 60 euroa/as
 - 5. vuosi +90 €/as ja – 75 €/as
 - 6. vuosi +150 €/as ja -90 €/as
 - 7. vuosi **+200 €/as** ja **-100 €/as** (toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus)
- Enimmäismuutoksen ylittävä osuus tasataan toistaiseksi pysyvällä siirtymätasauksella.

Rahoituslaskelmat

Päivitetty aineisto

- Kustannukset ja rahoitus viedään vuoden 2022 tasolle.
- Tiedot pohjautuvat kuntien TA2021 ja TS2022 kyselytietoihin tammikuulta 2021 (vrt. HE:ssä TP2018 ja TP2019)
- Väestörakennetilasto 2020 (pl. saaristoväestö)
- THL:n sote-tarvekerroin 2018 tasolla
- Pelastustoimen päivitettyt, uudet riskiruudut 3 ja 4 mukaan
- Tarveperusteisen rahoituksen jakauma (terveydenhuolto, vanhustenhuolto ja sosiaalihuolto) tp2019 kustannusten perusteella

Hyvinvointialueiden rahoitus, laskelmat 2022 tasolla

Hyvinvointialue	Siirtyvät kustannukset yhteensä, €	Siirtyvät kustannukset, €/as.	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri kertoimella), €	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €/as.	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri kertoimella), €/as.
Helsinki	2 350 384 693	3 578	2 160 792 593	-189 592 101	3289	-289
Vantaa+Kerava	821 943 690	2 996	874 875 653	52 931 964	3189	193
Länsi-Uusimaa	1 566 044 197	3 305	1 481 187 574	-84 856 623	3126	-179
Itä-Uusimaa	336 899 765	3 429	351 621 194	14 721 430	3579	150
Keski-Uusimaa	671 190 981	3 367	648 745 832	-22 445 149	3255	-113
Varsinais-Suomi	1 816 789 682	3 774	1 858 189 070	41 399 389	3860	86
Satakunta	864 923 117	4 015	865 358 937	435 820	4017	2
Kanta-Häme	632 889 642	3 710	658 591 753	25 702 111	3861	151
Pirkanmaa	1 930 013 767	3 691	1 924 280 027	-5 733 740	3680	-11
Päijät-Häme	764 923 434	3 717	814 006 408	49 082 974	3956	239
Kymenlaakso	698 245 793	4 289	686 019 365	-12 226 428	4214	-75
Etelä-Karjala	519 953 977	4 097	510 603 653	-9 350 324	4023	-74
Etelä-Savo	618 345 037	4 660	600 329 641	-18 015 396	4524	-136
Pohjois-Savo	1 051 796 164	4 237	1 038 239 997	-13 556 167	4182	-55
Pohjois-Karjala	658 984 249	4 030	713 873 205	54 888 956	4365	336
Keski-Suomi	991 475 010	3 637	1 045 572 278	54 097 268	3835	198
Etelä-Pohjanmaa	771 763 944	4 016	786 525 037	14 761 093	4093	77
Pohjanmaa	661 808 452	3 764	652 873 082	-8 935 371	3713	-51
Keski-Pohjanmaa	270 530 639	3 979	267 839 057	-2 691 581	3940	-40
Pohjois-Pohjanmaa	1 545 640 191	3 735	1 540 440 240	-5 199 951	3722	-13
Kainuu	319 805 164	4 463	329 890 963	10 085 799	4603	141
Lappi	770 447 757	4 361	824 943 783	54 496 026	4670	308
Manner-Suomi yht.	20 634 799 345	3 749	20 634 799 345	0	3749	0

Muutokset joulukuun 2020 laskelmaan

Hyvinvointialue	HUHTIKUU 2021		Joulukuun 2020				Muutos laskelmissa	
	Laskennallinen rahoituksen yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €	Laskennallisen rahoituksen yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €/as.	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri)	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri)	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri)	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri)	euroa	€/as.
Helsinki	2 160 792 593	3 289	-189 592 101	-289	-39 043 734	-60	-150 548 366	-228
Vantaa+Kerava	874 875 653	3 189	52 931 964	193	12 847 313	49	40 084 651	144
Länsi-Uusimaa	1 481 187 574	3 126	-84 856 623	-179	-47 593 347	-103	-37 263 276	-77
Itä-Uusimaa	351 621 194	3 579	14 721 430	150	17 219 024	177	-2 497 595	-27
Keski-Uusimaa	648 745 832	3 255	-22 445 149	-113	-41 995 609	-213	19 550 460	101
Varsinais-Suomi	1 858 189 070	3 860	41 399 389	86	31 621 611	66	9 777 778	20
Satakunta	865 358 937	4 017	435 820	2	-3 553 415	-16	3 989 235	18
Kanta-Häme	658 591 753	3 861	25 702 111	151	13 793 458	80	11 908 652	70
Pirkanmaa	1 924 280 027	3 680	-5 733 740	-11	14 632 930	28	-20 366 670	-39
Päijät-Häme	814 006 408	3 956	49 082 974	239	30 452 051	147	18 630 923	92
Kymenlaakso	686 019 365	4 214	-12 226 428	-75	-18 307 843	-110	6 081 415	35
Etelä-Karjala	510 603 653	4 023	-9 350 324	-74	13 121 947	102	-22 472 271	-176
Etelä-Savo	600 329 641	4 524	-18 015 396	-136	-13 747 750	-101	-4 267 645	-35
Pohjois-Savo	1 038 239 997	4 182	-13 556 167	-55	-12 759 544	-51	-796 623	-4
Pohjois-Karjala	713 873 205	4 365	54 888 956	336	58 885 675	356	-3 996 719	-20
Keski-Suomi	1 045 572 278	3 835	54 097 268	198	34 924 533	128	19 172 735	71
Etelä-Pohjanmaa	786 525 037	4 093	14 761 093	77	-7 807 669	-40	22 568 762	117
Pohjanmaa	652 873 082	3 713	-8 935 371	-51	-29 311 592	-166	20 376 222	116
Keski-Pohjanmaa	267 839 057	3 940	-2 691 581	-40	-3 944 794	-58	1 253 213	18
Pohjois-Pohjanmaa	1 540 440 240	3 722	-5 199 951	-13	-9 354 737	-23	4 154 786	10
Kainuu	329 890 963	4 603	10 085 799	141	-14 748 493	-202	24 834 292	343
Lappi	824 943 783	4 670	54 496 026	308	14 669 985	82	39 826 041	226
Manner-Suomi yhteensä	20 634 799 345	3 749	0	0	0	0	0	0

Rahoituslaskelman tulosten vaihtelu

	Rahoituksen poikkileikkaustilanteen muutos (€/as.), eri pohjavuosina tehdyillä laskelmilla				vanha laskelma 2018-2019tp
	uusi 2022	TA2021	TPE2020	TP2019	
Helsinki	-289	-279	-301	-157	-60
Vantaa+Kerava	193	181	65	67	49
Länsi-Uusimaa	-179	-187	-127	-66	-103
Itä-Uusimaa	150	153	149	188	177
Keski-Uusimaa	-113	-94	-122	-193	-213
Varsinais-Suomi	86	81	114	101	66
Satakunta	2	-8	36	-11	-16
Kanta-Häme	151	143	195	112	80
Pirkanmaa	-11	7	70	94	28
Päijät-Häme	239	233	271	98	147
Kymenlaakso	-75	-69	-128	-147	-110
Etelä-Karjala	-74	-78	-163	140	102
Etelä-Savo	-136	-142	-94	-167	-101
Pohjois-Savo	-55	-79	-117	-92	-51
Pohjois-Karjala	336	335	334	316	356
Keski-Suomi	198	202	184	143	128
Etelä-Pohjanmaa	77	65	5	-67	-40
Pohjanmaa	-51	-59	-74	-135	-166
Keski-Pohjanmaa	-40	-22	20	-18	-58
Pohjois-Pohjanmaa	-13	1	29	-22	-23
Kainuu	141	112	-93	-157	-202
Lappi	308	300	253	115	82

Laskelmassa verrataan eri laskentavuosien vaikutusta laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten erotukseen (muutokseen €/asukas).

Vertailussa joulukuun 2020 laskelma (vanha laskelma), uusin laskelma sekä välivuodet.

”Välivuodet” laskettu uusilla määräytymistekijöillä, joten siltä osin kyseessä karkeistus

Sote-uudistus

Rahoituksen muutos laskelmissa, sote ja pela, euroa/asukas

Rahoituksen muutos	2022 yht	2022 sote	2022 pela	2020 yht	2020 sote	2020 pela
Helsinki	-289	-280	-9	-62	-65	3
Vantaa+Kerava	193	167	26	43	16	27
Länsi-Uusimaa	-179	-186	7	-101	-103	3
Itä-Uusimaa	150	178	-28	172	198	-25
Keski-Uusimaa	-113	-117	4	-216	-220	4
Varsinais-Suomi	86	81	5	70	63	6
Satakunta	2	12	-10	-31	-21	-10
Kanta-Häme	151	139	11	84	74	10
Pirkanmaa	-11	-14	3	31	27	4
Päijät-Häme	239	252	-14	154	170	-16
Kymenlaakso	-75	-63	-12	-110	-98	-12
Etelä-Karjala	-74	-60	-14	104	123	-20
Etelä-Savo	-136	-132	-4	-101	-102	1
Pohjois-Savo	-55	-56	2	-52	-54	2
Pohjois-Karjala	336	332	4	359	359	0
Keski-Suomi	198	210	-12	133	144	-12
Etelä-Pohjanmaa	77	85	-8	-43	-32	-10
Pohjanmaa	-51	-57	6	-165	-159	-6
Keski-Pohjanmaa	-40	-14	-26	-63	-73	11
Pohjois-Pohjanmaa	-13	-18	6	-23	-18	-6
Kainuu	141	163	-22	-205	-210	4
Lappi	308	286	23	83	72	11
Manner-Suomi yhteensä	0	0	-0	0	0	-0

Siirtymäaika ja siirtymätasaus, euroa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hyvinvointialue	+/- 0 €/as	+/- 10 €/as	+/-30 €/as	+60 €/as / -60 €/as	+90 €/as / -75 €/as	+150 €/as / -90 €/as	+200 €/as / -100 €/as
Helsinki	189 600 005	183 030 805	169 892 405	150 176 901	140 323 101	130 469 301	123 900 101
Vantaa ja Kerava	-54 787 683	-52 044 323	-46 557 603	-36 471 804	-28 241 724	-11 781 564	0
Länsi-Uusimaa	86 079 388	81 341 008	71 864 248	56 426 343	49 318 773	42 211 203	37 472 823
Itä-Uusimaa	-14 479 921	-13 497 381	-11 532 301	-8 826 190	-5 878 570	0	0
Keski-Uusimaa	21 263 509	19 270 209	15 283 609	10 485 349	7 495 399	4 505 449	2 512 149
Varsinais-Suomi	-40 132 259	-35 318 229	-25 690 169	-12 515 209	0	0	0
Satakunta	3 385 067	1 230 907	0	0	0	0	0
Kanta-Häme	-25 999 916	-24 294 146	-20 882 606	-15 467 491	-10 350 181	-115 561	0
Pirkanmaa	6 379 171	1 150 651	0	0	0	0	0
Päijät-Häme	-49 004 349	-46 946 639	-42 831 219	-36 736 714	-30 563 584	-18 217 324	-7 928 774
Kymenlaakso	11 901 138	10 273 018	7 016 778	2 457 708	15 528	0	0
Etelä-Karjala	9 397 201	8 127 991	5 589 571	1 735 064	0	0	0
Etelä-Savo	18 099 929	16 772 909	14 118 869	10 053 276	8 062 746	6 072 216	4 745 196
Pohjois-Savo	12 395 399	9 912 749	4 947 449	0	0	0	0
Pohjois-Karjala	-55 902 474	-54 267 104	-50 996 364	-45 076 736	-40 170 626	-30 358 406	-22 181 556
Keski-Suomi	-53 716 183	-50 990 013	-45 537 673	-37 740 248	-29 561 738	-13 204 718	0
Etelä-Pohjanmaa	-15 256 186	-13 334 686	-9 491 686	-3 232 093	0	0	0
Pohjanmaa	8 049 119	6 290 959	2 774 639	0	0	0	0
Keski-Pohjanmaa	2 618 635	1 938 755	578 995	0	0	0	0
Pohjois-Pohjanmaa	3 883 795	0	0	0	0	0	0
Kainuu	-9 805 574	-9 088 934	-7 655 654	-5 785 959	-3 636 039	0	0
Lappi	-53 967 810	-52 201 160	-48 667 860	-43 896 126	-38 596 176	-27 996 276	-19 163 026
Manner-Suomi yhteensä	-0	-12 642 655	-17 776 573	-14 413 930	18 216 909	81 584 319	119 356 912

Siirtymäaikana alueen laskennalliseen rahoitukseen lisätään/vähennetään taulukon mukainen osuus.

Toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus (-100/+200 euroa/asukas)

Tulkintaa laskelmiin

- Kyseessä poikkileikkaustilanne vuodelle 2022
- Kuntien talousarviokyselyyn pohjautuvat tiedot
- Laskelmat tarkentuvat myöhemmin, kun saadaan tp2021 ja tp2022 tiedot
- Muutokset joulukuun laskelmaan johtuvat ennen kaikkea alueittaisesta siirtyvän kustannuksen muutoksesta.
- Muutokset paikoitellen merkittäviä. Siirtymäaika ja toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus (-100/+200 €/as.) tasaa muutosta merkittävästi

Rahoituksen painelaskelma 2023-2030

- Koko maan tasolla rahoitus kasvaa palvelutarpeen, hintojen muutoksen ja mahdollisten tehtävämuutosten kautta huomioiden myös rahoituslain poikkeussäännökset
- Panielaskelmalla pyritään arvioimaan rahoituksen tulevaa kehitystä alueellisesti
- Laskelma sisältää huomattavan määrän oletuksia, joten siihen on syytä suhtautua varauksella
- Taustalla aluekohtainen väestöennuste ja THL:n arviot palvelutarpeen kasvusta (some-malli)
- Esim. vieraskielisyyttä ym. keskeisiä rahoitustekijöitä ei ole laskelmassa pystytty ennakoimaan
- Arvio tulevasta kehityksestä uusimman poikkileikkauslaskelman pohjalle, joka tarkentuu myöhemmin

Siirtyvät kustannukset 2022 ja rahoitusura 2023-2030

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma						
Miljoonaa euroa	2022	2023	2024	2026	2028	2030
Helsinki	2 350	2 442	2 527	2 693	2 900	3 135
Vantaa+Kerava	822	862	907	1 012	1 140	1 259
Länsi-Uusimaa	1 566	1 630	1 691	1 808	1 954	2 122
Itä-Uusimaa	337	350	366	402	446	484
Keski-Uusimaa	671	700	726	778	844	920
Varsinais-Suomi	1 817	1 882	1 956	2 133	2 324	2 515
Satakunta	865	891	913	972	1 036	1 106
Kanta-Häme	633	654	677	732	802	863
Pirkanmaa	1 930	2 002	2 068	2 226	2 407	2 602
Päijät-Häme	765	792	822	893	982	1 067
Kymenlaakso	698	717	735	770	820	874
Etelä-Karjala	520	535	549	577	614	656
Etelä-Savo	618	634	650	680	721	766
Pohjois-Savo	1 052	1 082	1 111	1 169	1 250	1 337
Pohjois-Karjala	659	682	705	762	835	905
Keski-Suomi	991	1 027	1 066	1 160	1 278	1 388
Etelä-Pmaa	772	794	821	883	947	1 013
Pohjanmaa	662	684	705	746	803	863
Keski-Pohjanmaa	271	279	288	305	327	351
Pohjois-Pohjanmaa	1 546	1 602	1 657	1 783	1 930	2 087
Kainuu	320	328	338	362	390	416
Lappi	770	798	828	897	982	1 064
Manner-Suomi	20 635	21 365	22 104	23 742	25 731	27 792

Kyseessä ns. painelaskelma, joka sisältää huomattavan määrän oletuksia tulevasta kehityksestä

Tulevat laskentapäivitykset

- Laskelma edelleen alustavia ja niitä päivitetään
- Seuraavat laskelmapäivitykset syksyllä 2021 ja keväällä 2022
- Syksyllä 2021 päivitetään THL:n tarvekertoimet 2019 ja muut määräytymistekijät
- Kustannukset tarkentuvat seuraavan kerran keväällä 2022 (TPE 2021 ja TA2022)
- Lopulliset rahoituslaskelmat ja toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus määritellään vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella

Rahoituslaskelmat ja tarkempi tausta-aineisto

- Sote-uudistuksen verkkosivuilta löytyvät **hyvinvointialuekohtaiset laskelmat** ja muu tarkempi tausta-aineisto
- <https://soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat>
- Erikseen tulostaulukot ja tarkemmat laskentatiedot kaavoineen (excel)
- Uusimmat laskelmat päivättyinä huhtikuulle 2021

Kiitos

soteuudistus.fi

#sote #tulevaisuudensote

Sote-uudistus